

Læreplan i engelsk – forberedende opplæring for voksne

Dette er en oversettelse av den fastsatte læreplanteksten. Læreplanen er fastsatt på nynorsk.

Fastsatt som forskrift av Kunnskapsdepartementet 03.06.2024.

Gjelder fra 01.08.2024

Om faget

Fagets relevans og sentrale verdier

Engelsk er et sentralt fag for kommunikasjon, språkforståelse og kulturforståelse. Faget skal gi deltakerne et grunnlag for å kommunisere med andre lokalt og globalt, på tvers av kulturell og språklig bakgrunn. Faget skal forberede deltakerne på en utdanning og et samfunns- og arbeidsliv som stiller krav om engelskspråklig kompetanse i lesing, skriving og muntlig kommunikasjon. Engelsk skal bidra til livslang læring gjennom utvikling av læringsstrategier, metaspråklig bevissthet og digitale ferdigheter.

Gjennom arbeidet i faget skal deltakerne bli trygge språkbrukere, slik at de kan bruke engelsk for å lære, kommunisere og samhandle. Opplæringen skal fremme motivasjon og en utforskende tilnærming til språk og kommunikasjon. Engelskfaget skal legge til rette for at kompetansen og erfaringene, den kulturelle bakgrunnen og de flerspråklige ressursene til deltakerne kan anerkjennes og brukes aktivt i opplæring og vurdering. Deltakerne skal få erfare at det å kunne flere språk er en ressurs i opplæringen og i samfunnet. Kunnskaps- og erfaringsutveksling med mennesker i alle aldre og fra ulike steder i verden gir deltakerne perspektiv på egen læring og egen identitet og viser verdien av samarbeid på tvers av språk og kultur.

Kjerneelementer

Kommunikasjon

Deltakerne skal skape mening, bruke språket og samhandle i ulike sammenhenger, inkludert autentiske og praktiske situasjoner. Dette innebærer å ta i bruk egnede strategier, medier og kilder i muntlig og skriftlig kommunikasjon på en kritisk og etterrettelig måte. Deltakerne skal få oppleve, bruke og utforske språket fra første stund. Gjennom mediering kan deltakerne legge til rette for og tilpasse kommunikasjon på tvers av språklig eller kulturell bakgrunn.

Språklæring

Deltakerne skal utvikle språklig bevissthet og kunnskap om språklige mønstre og kunne bruke språklæringsstrategier. Kunnskap om hvordan man bruker språkløyer, ordtilfang og ord-, setnings- og tekststrukturer, gir valg og muligheter i kommunikasjon og samhandling. Å se sammenhenger mellom engelsk og andre språk deltakerne kan og kjenner til, støtter opp om den framvoksende to- eller flerspråkligheten til deltakerne. Gjennom utforsking av egen språkløring blir deltakerne bedre i stand til å lære og forstå språk i et livslangt perspektiv.

Tekst i kontekst

Deltakerne skal lese, lytte til, vurdere og bruke engelskspråklige tekster til ulike formål i eget liv og i utdanning, arbeid og samfunnsliv. De møter engelskspråklig tekst i praktiske og estetiske sammenhenger og som kilde til læring, informasjon og underholdning. Tekstbegrepet er brukt i vid forstand. Tekstene kan være muntlige og skriftlige, trykte og digitale, grafiske og kunstneriske, formelle og uformelle, skjønnlitterære og sakpreget. Tekstene kan inneholde skrift, bilder, lyd, tegninger, grafer, tall og andre uttrykksformer som er satt sammen for å formidle et budskap.

Interkulturell kompetanse

Deltakerne skal benytte og videreutvikle interkulturell kompetanse i møte med mennesker som har ulik språklig eller kulturell bakgrunn. Dette innebærer kunnskap om praksiser, normer og verdier i områder og på arenaer hvor engelsk blir brukt, og forståelse for mangfold i og på tvers av samfunn og grupper. Gjennom samhandling og tekst kan deltakerne få dypere innsikt i andres erfaringer, deriblant ulike minoriteters perspektiv og urfolks levemåter, tenkemåter og tradisjoner.

Tverrfaglige temaer

Folkehelse og livsmestring

I engelsk handler det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring om å oppleve mestring gjennom å håndtere situasjoner i eget liv som krever kompetanse i engelsk språk og interkulturell forståelse. Det å forstå og kommunisere skriftlig og muntlig på engelsk gir flere muligheter for å uttrykke egne følelser, tanker, erfaringer og meninger, noe som er viktig for å delta i sosiale fellesskap på tvers av språklig og kulturell bakgrunn. Det handler videre om å forholde seg kritisk til engelskspråklig informasjon for å ta hensiktsmessige valg i eget liv.

Demokrati og medborgerskap

I engelsk handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap om å utvikle ferdigheter i engelsk for å delta i samfunnet og i demokratiske prosesser. Ferdigheter i engelsk gir tilgang til informasjon som er viktig for å kunne delta i demokrati på ulike plan i samfunn, arbeidsliv og utdanning. Engelsk åpner for kommunikasjon med flere mennesker lokalt og globalt, på tvers av språklig og kulturell bakgrunn. Dette kan styrke deltakernes forståelse av ulike tenkemåter og levesett og deres evne til å fremme egne synspunkter og møte uenighet.

Bærekraftig utvikling

I engelsk handler det tverrfaglige temaet bærekraftig utvikling om å utforske og kommunisere om sosial rettferdighet og forsvarlig ressursbruk. Dette innebærer å bygge på egne erfaringer, innhente ny kunnskap og samhandle om bærekraftige praksiser i eget liv og i samfunnet. Det handler videre om å ta i bruk engelsk som en del av et større språklig repertoar, noe som kan bidra til å ivareta språklig og kulturelt mangfold.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i engelsk er å kunne skape mening gjennom å lytte, tale og samtale. Utviklingen av muntlige ferdigheter innebærer å uttrykke seg gradvis mer presist og tilpasse språket til formålet, mottakeren og situasjonen, i formelle og uformelle situasjoner og i møte med mennesker med ulik språklig bakgrunn. Samhandlingsstrategier og et variert språk knyttet til hverdagsliv, samfunn, utdanning og arbeidsliv står sentralt i muntlig kommunikasjon og støtter videreutviklingen av muntlige ferdigheter i et livslangt perspektiv.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i engelsk er å uttrykke seg forståelig og hensiktsmessig i ulike typer tekster både på papir og digitalt. Utviklingen av skriveferdigheter går fra å skrive enkeltord og fraser til å skape ulike typer sammenhengende tekster i utdanning, samfunn og arbeidsliv i et livslangt perspektiv. Å skrive handler om å planlegge, utforme og bearbeide tekst som er tilpasset mottaker, formål og situasjon. Det innebærer å velge egnede skrivestrategier og bruke ulike typer verktøy og kilder på en kritisk og etterrettelig måte.

Å kunne lese

Å kunne lese i engelsk er å forstå og reflektere over formålet med og innholdet i ulike typer tekster på papir og digitalt, inkludert sammensatte tekster, i utdanning, samfunn og arbeidsliv. Utviklingen av leseferdigheter i engelsk går fra å oppdage forholdet mellom språklyder og tegn, stavemønstre og stavelser til å lese varierte og komplekse tekster med flyt og forståelse og i stadig større grad kunne reflektere over og vurdere ulike typer tekster kritisk. Lesing blir støttet opp av hensiktsmessige lesestrategier og kan bidra til videre språkinnlæring i et livslangt perspektiv.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i engelsk er å bruke digitale ressurser for å styrke språklæringen, møte autentisk språk og utvikle kunnskap i faget på en gradvis

mer selvstendig, bevisst og kritisk måte i et livslangt perspektiv. Det innebærer å finne, vurdere og bruke egnede kilder til å skape muntlige og skriftlige tekster. Det handler også om å kunne delta i det digitale samfunnet og være bevisst sin egen rolle i samhandling med andre.

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål og vurdering modul 1

Kompetansemål etter modul 1

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne

- lytte til, stille og svare på enkle spørsmål om dagligdagse og kjente temaer
- delta med støtte i enkle samtaler om egne behov og følelser, eget dagligliv og egne interesser
- lytte til, gjenkjenne og bruke språklyder, stavelser og uttalemønstre på engelsk
- bruk noen kjente og noen få nye språklæringsstrategier i møte med engelsk
- identifisere noen språklige likheter og forskjeller mellom engelsk og andre språk deltakeren kjenner til
- bruke visuelle og digitale ressurser til å forstå og finne ord og fraser på engelsk
- forstå høyfrekvente ord og fraser i enkle muntlige og skriftlige tekster
- følge enkle instruksjoner, gjerne med støtte i illustrasjoner
- lytte til, lese og samtale om innhold i enkle tekster om kjente temaer, gjerne med støtte i illustrasjoner
- skrive kjente ord, fraser og korte setninger
- koble språklyder til bokstaver og stavemønstre og trekke bokstavlyder sammen til ord
- bruke enkel tegnsetting
- bruk noen høflighetsfraser på engelsk og sammenligne med andre språk og kulturer som deltakeren kjenner til
- bruke et begrenset engelsk vokabular i to- eller flerspråklig kommunikasjon
- beskrive på en svært enkel måte egen motivasjon for å lære engelsk

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget. Deltakerne viser og utvikler kompetanse i engelsk modul 1 når de, med støtte fra konteksten, taler og samtaler om enkle kjente og dagligdagse temaer. De viser og utvikler også kompetanse når de lytter til og

leser enkle tekster om kjente temaer, og når de skriver kjente ord, fraser og korte setninger. Videre viser og utvikler de kompetanse når de tar i bruk noen kjente og noen få nye strategier og ressurser som støtte i læringsarbeidet.

Læreren skal legge til rette for deltakermedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom å synliggjøre og bygge på det deltakerne har av kompetanse, ressurser, erfaringer og motivasjon for å lære engelsk. Læreren og deltakerne skal være i dialog om deltakernes utvikling i engelsk. Deltakerne skal få mulighet til å sette ord på hva de mestrer, og reflektere over sin egen faglige og språklige utvikling. De skal få tilbakemelding om hva som er forventet av dem, og hvordan de kan arbeide videre for å nå målene sine for opplæringen. Læreren skal bruke underveisvurderingen til å tilpasse den videre opplæringen. Underveisvurderingen skal bidra til at deltakerne bruker kompetansene, erfaringene og de språklige ressursene sine til å utforske og prøve seg fram i videre læring.

Kompetansemål og vurdering modul 2

Kompetansemål etter modul 2

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne

- lytte til og forstå hovedinnholdet i tydelig muntlig kommunikasjon om kjente temaer
- starte og avslutte korte samtaler om kjente og noen nye temaer
- bruke strategier til å oppklare kommunikasjon, som å be samtalepartner om å gjenta eller forklare
- bruke språkløder, stavelser og uttalemønstre i en forståelig uttale, med mulighet for avklaring
- bruke og sette ord på kjente og noen nye språklæringsstrategier i eget læringsarbeid
- beskrive noen språklige likheter og forskjeller mellom engelsk og andre språk deltakeren kjenner til, og bruke dette i egen språkløring
- forstå og bruke et ordforråd knyttet til kjente emner
- lytte til, lese og samtale om innhold i enkle tekster om kjente og noen nye temaer
- skrive korte tekster om kjente temaer
- utvikle og bruke enkle ord- og setningsstrukturer
- utvikle og bruke enkel setnings- og tekstbinding
- bruke lettleste kilder
- sammenligne noen tradisjoner og normer i områder og på arenaer hvor engelsk brukes, med tradisjoner og normer deltakeren kjenner til i andre kulturer
- mediere kort informasjon ved å trekke veksler på eget språklig og kulturelt repertoar, fortrinnsvis gjennom oversettelse eller forklaring
- identifisere noen situasjoner der engelsk kan brukes i eget liv

- bruke noen digitale ressurser og verktøy i språklæring, tekstskaping og samhandling

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget. Deltakerne viser og utvikler kompetanse i engelsk modul 2 når de taler og samtaler om kjente og noen nye temaer, med mulighet for avklaring underveis. De viser og utvikler også kompetanse når de lytter til, leser og skriver enkle og korte tekster om kjente temaer, og når de tar i bruk noen kjente og nye strategier og ressurser som støtte i læringsarbeidet.

Læreren skal legge til rette for deltakermedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom å bruke og videreutvikle deltakernes kompetanse, ressurser og erfaringer og gjennom å legge til rette for utforsking av behovet for engelsk. Læreren og deltakerne skal være i dialog om deltakernes utvikling i engelsk. Deltakerne skal få mulighet til å sette ord på hva de mestrer, og reflektere over sin egen faglige og språklige utvikling. De skal få tilbakemelding om hva som er forventet av dem, og hvordan de kan arbeide videre for å nå målene sine for opplæringen. Læreren skal bruke underveisvurderingen til å tilpasse den videre opplæringen. Underveisvurderingen skal bidra til at deltakerne bruker kompetansene, erfaringene og de språklige ressursene sine til å utforske og prøve seg fram i videre læring.

Kompetansemål og vurdering modul 3

Kompetansemål etter modul 3

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne

- lytte til og forstå hovedinnholdet i tydelig muntlig kommunikasjon om emner knyttet til utdanning, arbeidsliv og samfunnet
- starte, holde i gang og avslutte samtaler om personlige og noen samfunnsaktuelle temaer
- uttrykke egne meninger om personlige og samfunnsaktuelle temaer
- snakke med en funksjonell uttale
- beskrive og bruke nye og kjente språklæringsstrategier i eget læringsarbeid
- samtale om språklige likheter og forskjeller mellom engelsk og andre språk deltakeren kjenner til, og bruke dette i egen språklæring
- lese, diskutere og videreformidle hovedinnholdet i ulike typer tekster, inkludert sammensatte tekster med en viss variasjon i vokabularet
- skrive sammenhengende tekster om personlige og noen samfunnsaktuelle temaer
- bruke ordtilfang knyttet til ulike emner
- bruke ord- og setningsstrukturer muntlig og skriftlig
- bruke setnings- og tekstbinding

- velge ut og bruke hensiktsmessige kilder
- samtale om likheter og forskjeller i kommunikasjon blant mennesker med ulik språklig og kulturell bakgrunn
- mediere informasjon om kjente temaer ved å trekke veksler på eget språklig og kulturelt repertoar, fortrinnsvis gjennom oversettelse eller forklaring
- beskrive noen sider ved situasjonen til urfolk og minoriteter i Norge og andre land
- samtale om situasjoner hvor engelsk kan brukes i utdanning, arbeidsliv og samfunn
- finne og bruke digitale ressurser og verktøy i samhandling, språklæring og tekstskaping

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget. Deltakerne viser og utvikler kompetanse i engelsk modul 3 når de lytter til, taler, samtaler, leser og skriver om ulike personlige og samfunnsaktuelle temaer. De viser og utvikler også kompetanse når de uttrykker seg sammenhengende muntlig og skriftlig, og når de med økende selvstendighet tar i bruk kjente og nye strategier, ulike ressurser og letteste kilder.

Læreren skal legge til rette for deltakermedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom å bruke og videreutvikle kompetansen, ressursene og erfaringene til deltakerne. Ved å la deltakerne oppleve at engelsk er relevant i og utenfor opplæringen, kan læreren hjelpe deltakerne å videreutvikle interessen for språket. Læreren og deltakerne skal være i dialog om deltakernes utvikling i engelsk. Deltakerne skal få mulighet til å sette ord på hva de mestrer, og reflektere over sin egen faglige og språklige utvikling. De skal få tilbakemelding om hva som er forventet av dem, og hvordan de kan arbeide videre for å nå målene sine for opplæringen. Læreren skal bruke underveisvurderingen til å tilpasse den videre opplæringen. Underveisvurderingen skal bidra til at deltakerne bruker kompetansene, erfaringene og de språklige ressursene sine til å utforske og prøve seg fram i videre læring.

Kompetansemål og vurdering modul 4

Kompetansemål etter modul 4

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne

- lytte til og forstå innholdet i muntlig kommunikasjon om emner knyttet til utdanning, arbeidsliv og samfunnet
- uttrykke seg forståelig og sammenhengende om emner knyttet til utdanning, arbeidsliv og samfunnet

- uttrykke og begrunne egne meninger om personlige og samfunnsaktuelle temaer
- lytte til og forstå noen variasjoner i engelsk uttale
- utforske noen språklige likheter og forskjeller mellom engelsk og andre språk deltakeren kjenner til, og bruke dette i egen språklæring
- lese, diskutere og videreformidle innholdet i ulike typer tekster, inkludert sammensatte tekster
- skrive formelle og uformelle tekster tilpasset formål, mottaker og situasjon
- bruke et variert ordforråd og ulike ord-, setnings- og tekststrukturer til å kommunisere tydelig og hensiktsmessig
- bruke kilder på en kritisk og etterrettelig måte
- tilegne seg kunnskap om praksiser, normer og verdier i områder og på arenaer hvor engelsk blir brukt, for å tilpasse kommunikasjonen til den språklige og kulturelle bakgrunnen til mottakeren
- mediere informasjon om ulike temaer ved å trekke veksler på eget språklig og kulturelt repertoar, fortrinnsvis gjennom oversettelse, forklaring eller formidling
- utforske og sammenlikne situasjonen til urfolk og minoriteter i Norge og andre land
- bruke varierte strategier i kommunikasjon, språklæring og tekstskaping
- vurdere og bruke ulike digitale ressurser og verktøy i samhandling, språklæring og tekstskaping
- beskrive og reflektere over rollen engelsk har i utdanning, arbeidsliv og samfunn i Norge og i andre land

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget. Deltakerne viser og utvikler kompetanse i engelsk modul 4 når de lytter til, taler, samtaler, leser og skriver om innhold knyttet til utdanning, arbeidsliv og samfunn. De viser og utvikler også kompetanse når de uttrykker seg skriftlig og muntlig med struktur og sammenheng, på en måte som er tilpasset formålet, mottakeren og situasjonen, og når de bruker varierte strategier og kritisk vurderer kilder og ressurser i egen læring og egen kommunikasjon.

Læreren skal legge til rette for deltakermedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom å bruke og videreutvikle kompetansen, ressursene og erfaringene til deltakerne og gjennom å fremme refleksjon rundt deltakernes faglige utvikling og nåværende og framtidige behov for engelsk. Læreren og deltakerne skal være i dialog om deltakernes utvikling i engelsk. Deltakerne skal få mulighet til å sette ord på hva de mestrer, og reflektere over sin egen faglige og språklige utvikling. De skal få tilbakemelding om hva som er forventet av dem, og hvordan de kan arbeide videre for å nå målene sine for opplæringen. Læreren skal bruke underveisvurderingen til å tilpasse den videre opplæringen. Underveisvurderingen skal bidra til at deltakerne bruker kompetansene,

erfaringene og de språklige ressursene sine til å utforske og prøve seg fram i videre læring.

Standpunktvurdering

Standpunkt karakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen deltakeren har etter opplæringen i modul 4 i engelsk. Læreren skal planlegge og legge til rette for at deltakerne får vist kompetansen sin på varierte måter som inkluderer forståelse, refleksjon og kritisk tenkning, i ulike sammenhenger. Læreren skal sette én karakter i engelsk basert på den samlede kompetansen deltakeren har vist når deltakeren har brukt kunnskaper og ferdigheter i kombinasjon.

Vurderingsordning

Modulvurdering

Etter modul 1: Deltakeren skal ha én vurdering. Karakterskalaen som skal brukes, er den tredelte skalaen lav måloppnåelse, middels måloppnåelse, høy måloppnåelse.

Etter modul 2: Deltakeren skal ha én vurdering. Karakterskalaen som skal brukes, er den tredelte skalaen lav måloppnåelse, middels måloppnåelse, høy måloppnåelse.

Etter modul 3: Deltakeren skal ha én vurdering.

Standpunktvurdering

Etter modul 4: Deltakeren skal ha én standpunkt karakter.

Eksamen for deltakere

Etter modul 4: Deltakeren kan trekkes ut til skriftlig eksamen. Eksamen skal ha forberedelsesdel. Skriftlig eksamen blir utarbeidet og sensurert sentralt. Deltakeren kan også trekkes ut til muntlig eksamen med forberedelsesdel. Muntlig eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Eksamen for privatister

Etter modul 4: Privatisten skal opp til skriftlig eksamen. Eksamen skal ha forberedelsesdel. Skriftlig eksamen blir utarbeidet og sensurert sentralt. I tillegg skal privatisten opp til muntlig eksamen. Muntlig eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Kommunen avgjør om privatister skal få forberedelsesdel ved lokalt gitt eksamen.

